Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

| | | | |
|---|---|---|---|
| Nazwa i kod przedmiotu | Archeologia starożytnej Grecji i Rzymu - wykład, PG_00200175 | | |
| Kierunek studiów | Archeologia (O) | | |
| Data rozpoczęcia studiów | październik 2026 r. | Rok akademicki realizacji przedmiotu | 2026/2027 |
| Poziom kształcenia | I stopnia - licencjackie | Grupa zajęć | Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów<br>Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki |
| Forma studiów | stacjonarne | Sposób realizacji | na uczelni |
| Rok studiów | 1 | Język wykładowy | polski |
| Semestr studiów | 2 | Liczba punktów ECTS | 3.0 |
| Profil kształcenia | ogólnoakademicki | Forma zaliczenia | egzamin |
| Jednostka prowadząca | Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii | | |
| Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców) | Odpowiedzialny za przedmiot | dr Dawid Borowka | |
| | Prowadzący zajęcia z przedmiotu | dr Dawid Borowka | |

| Formy zajęć | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Forma zajęć | Wykład | Ćwiczenia | Laboratorium | Projekt | Seminarium | RAZEM |
| | Liczba godzin zajęć | 30.0 | 0.0 | 0.0 | 0.0 | 0.0 | 30 |
| | W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0 | | | | | | |

| Aktywność studenta i liczba godzin pracy | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Aktywność studenta | Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów | Udział w konsultacjach | Praca własna studenta | RAZEM |
| | Liczba godzin pracy studenta | 30 | 2.0 | 43.0 | 75 |

| | |
|---|---|
| Cel przedmiotu | Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z chronologią, najważniejszymi stanowiskami i kulturą materialną starożytnej Grecji i świata rzymskiego oraz podstawowymi metodami ich badania. Kurs przedstawia przemiany osadnictwa, architektury, sztuki, życia codziennego i praktyk pogrzebowych w ich kontekście społecznym, gospodarczym i religijnym. Rozwija umiejętność rozpoznawania i porównywania wybranych zabytków, określania ich funkcji i przybliżonego datowania oraz uzasadniania interpretacji z uwzględnieniem kontekstu archeologicznego i ograniczeń dostępnych źródeł. |

| Efekty uczenia się przedmiotu | Efekt kierunkowy | Efekt z przedmiotu | Sposób weryfikacji i oceny efektu |
|---|---|---|---|
| | [ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści | Jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy oraz interpretacji zabytków i stanowisk starożytnej Grecji i świata rzymskiego, z uwzględnieniem jakości źródeł, ograniczeń dostępnych danych i możliwości występowania alternatywnych wyjaśnień. | [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [ARCHL3_W02] Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii | Zna i rozumie chronologię i geografię świata greckiego i rzymskiego oraz główne przemiany osadnictwa, architektury, sztuki i kultury materialnej od egejskiego tła epoki brązu do późnej starożytności. Rozumie związki tych przemian z organizacją społeczną, gospodarką i praktykami religijnymi. | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [ARCHL3_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczną ich analizę i syntezę, rozwiązywać problemy typowe oraz wybrane problemy bardziej złożone z zakresu archeologii, a także opracowywać treści związane z dziedzictwem archeologicznym | Potrafi dobierać, zestawiać i krytycznie analizować źródła archeologiczne, ikonograficzne i pisane dotyczące starożytnej Grecji i świata rzymskiego oraz formułować i uzasadniać interpretacje wybranych zabytków i zjawisk kulturowych, uwzględniając ich kontekst, datowanie i funkcję. | [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie | Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się w zakresie archeologii starożytnej Grecji i świata rzymskiego, określać swoje potrzeby edukacyjne oraz dobierać literaturę naukową, zasoby muzealne i inne źródła informacji służące rozwijaniu wiedzy również po zakończeniu kursu. | [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [ARCHL3_W03] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach archeologii Polski i powszechnej | Zna charakterystyczne cechy najważniejszych stanowisk, budowli i wybranych kategorii zabytków greckich i rzymskich oraz rozumie ich funkcje, datowanie i znaczenie w badaniu kultury materialnej. Zna podstawy ich klasyfikacji oraz interpretacji w kontekście archeologicznym. | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [ARCHL3_U04] Potrafi brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii | Potrafi uczestniczyć w dyskusji dotyczącej archeologii starożytnej Grecji i świata rzymskiego, przedstawiać i oceniać różne interpretacje zabytków i stanowisk oraz uzasadniać własne stanowisko z wykorzystaniem źródeł i właściwej terminologii archeologicznej. | [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny |

| | |
|---|---|
| Treści przedmiotu | Wykłady przedstawiają archeologię starożytnej Grecji i świata rzymskiego, z uwzględnieniem egejskiego tła epoki brązu oraz przemian zachodzących do późnej starożytności. Omawiane zagadnienia obejmują osadnictwo, organizację przestrzeni, architekturę, sztukę i przedmioty codziennego użytku.<br><br>Lista planowanych wykładów:<br><br>1. Wprowadzenie do archeologii Grecji i Rzymu.<br><br>2. Egejskie dziedzictwo epoki brązu i początki świata greckiego.<br><br>3. Grecja w okresach geometrycznym i archaicznym. Kształtowanie się polis, osadnictwo, kolonizacja grecka i kontakty śródziemnomorskie.<br><br>4. Sanktuaria i architektura sakralna Grecji.<br><br>5. Ceramika i rzeźba grecka okresów archaicznego i klasycznego.<br><br>6. Miasto i życie codzienne w Grecji klasycznej.<br><br>7. Archeologia świata hellenistycznego.<br><br>8. Italia przedrzymska, Etruskowie i początki Rzymu.<br><br>9. Archeologia Rzymu republikańskiego.<br><br>10. Architektura i inżynieria rzymska.<br><br>11. Rzym cesarski: przestrzeń, sztuka i władza.<br><br>12. Życie codzienne i gospodarka w świecie rzymskim.<br><br>13. Archeologia prowincji rzymskich.<br><br>14. Pochówki i pamięć o zmarłych w Grecji i Rzymie. Organizacja nekropoli, kremacja i inhumacja, wyposażenie grobów, stele i sarkofagi.<br><br>15. Późna starożytność i przemiany dziedzictwa antycznego. Ekspansja chrześcijaństwa. |
| Wymagania wstępne i dodatkowe | Podstawowa znajomość historii i geografii świata starożytnego na poziomie szkoły średniej. Umiejętność korzystania z literatury naukowej, map i materiałów ilustracyjnych. |

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

| Sposób oceniania (składowe) | Próg zaliczeniowy | Składowa oceny końcowej |
|---|---|---|
| Egzamin ustny | 51.0% | 100.0% |

Zalecana lista lektur

| | |
|---|---|
| Podstawowa lista lektur | 1. Papuci-Władyka, E. 2001. *Sztuka starożytnej Grecji*. Warszawa–Kraków: Wydawnictwo Naukowe PWN.<br><br>2. Makowiecka, E. 2010. Sztuka Rzymu. Od Augusta do Konstantyna. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.<br><br>3. Alcock, S. E., Osborne, R. (red.) 2012. Classical Archaeology. Wyd. 2. Wiley-Blackwell.<br><br>Obowiązują wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego, odpowiadające tematom omawianym podczas wykładów. |

| | | |
|---|---|---|
| | Uzupełniająca lista lektur | 1. Whitley, J. 2001. *The Archaeology of Ancient Greece*. Cambridge: Cambridge University Press.<br>2. Mee, C. 2011. *Greek Archaeology: A Thematic Approach*. Wiley-Blackwell.<br>3. Fullerton, M. D. 2020. *Art & Archaeology of the Roman World*. London: Thames & Hudson. |
| | Adresy eZasobów | |
| Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania | Egzamin ustny obejmuje odpowiedź na pytanie problemowe oraz interpretację przedstawionego materiału archeologicznego, na przykład fotografii zabytku, planu budowli lub stanowiska. Oceniane są poprawność merytoryczna, znajomość chronologii i terminologii, spójność argumentacji oraz umiejętność uzasadniania interpretacji z uwzględnieniem kontekstu archeologicznego i ograniczeń dostępnych danych. W rozmowie egzaminacyjnej student uzasadnia również dobór wykorzystanej literatury lub innych źródeł informacji oraz wskazuje zagadnienia wymagające dalszego pogłębienia.<br><br>Przykładowe pytania:<br><br>1. Porównaj wybrane świątynie greckie i rzymskie. Uwzględnij ich plan, rozwiązania architektoniczne, funkcje oraz miejsce w organizacji przestrzeni sakralnej.<br><br>2. Omów wybrany przykład ceramiki greckiej. Jak forma naczynia, technika wykonania, dekoracja i kontekst znalezienia pomagają określić jego datowanie, funkcję i znaczenie?<br><br>3. Zinterpretuj przedstawioną fotografię zabytku lub plan budowli. Wskaż cechy istotne dla rozpoznania, zaproponuj funkcję i przybliżone datowanie oraz uzasadnij odpowiedź. Jakich dodatkowych danych potrzebujesz, aby zweryfikować interpretację? | |
| Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu | Nie dotyczy | |

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.